

Länsstyrelsen i Jönköpings län
Förvaltningen Åtgärder i vatten
Naturavdelningen
551 86 Jönköping

Datum: 2018-05-31
Vår referens: 2018/1123/10.1
Er referens: David Spjut

David.spjut@lansstyrelsen.se

Yttrande över Ny databasstruktur – Åtgärder i vatten

SMHI har tagit del av de rubricerade handlingarna och önskar framföra några synpunkter på arbetet med databasen Åtgärder i vatten.

I takt med att åtgärder i vatten utförs är det viktigt att registrera information om åtgärderna av flera anledningar:

1. Effekter av många åtgärder är okända och därför behöver databasen kunna kopplas till miljöövervakningen. Detta möjliggör identifiering av vattendrag och sjöar där liknande åtgärder genomförts och därför blir intressanta att övervaka ur ett gemensamt perspektiv. Det kan t.ex. vara intressant att utvärdera om en viss åtgärd har likartad effekt eller om effekterna skiljer sig åt. SMHI anser därför att informationen på ett enkelt sätt måste gå att koppla till miljöövervakningen.
2. Många åtgärder är motsatsen till påverkan (såvida det inte handlar om kompensationsåtgärder) och därför behöver databasen kunna kopplas till information om påverkan. SMHI hämtar information om påverkan från många källor och knyter dessa till såväl hydrografiska karteringar som hydrologiska beräkningar. Om det saknas möjlighet att skörda information om åtgärder på samma sätt finns risk att åtgärderna inte beaktas i underlagen från SMHI. Exempelvis så hämtas information om regleringar från mätningar och uppgifter från kraftbolag och knyts till specifika sjöar/magasin i de hydrologiska modellberäkningarna. En åtgärd som förändrar regleringen måste kunna knytas till samma påverkanskälla.

SMHIs hydrologiska beräkningar sker för närvarande på delavrinningsområdes-skalan, vilket är en högre upplösning än vattenförekomstskalan. Därför är det önskvärt att även information från "Åtgärder i vatten" kan fördelas på delavrinningsområden. SMHI förordar därför att databasen får en geografisk upplösning som möjliggör detta. Det vore olyckligt att samla information om åtgärder direkt på den grövre

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

601 76 Norrköping Besök Folkborgsvägen 1 Tel 011-495 80 00 Fax 011-495 80 01

SMHI
Box 40
190 45 Stockholm/Arlanda

SMHI
Sven Källfelts Gata 15
426 71 Västra Frölunda

SMHI
Hans Michelsensgatan 9
211 20 Malmö

SMHI
Universitetsallén 32
851 71 Sundsvall

vattenförekomstskalan eftersom det leder till osäkra antaganden om hur informationen ska fördelas på delavrinningsområden. Ett problem med både delavrinningsområden och vattenförekomster är dock att de förändras med tiden. SMHI anser därför att den säkraste lösningen för framtiden är att enligt förslaget knyta informationen till en finare upplösning, t.ex. till noder/sträckor i det hydrologiska nätverket. På sikt kommer även annan information (påverkanskällor, miljöövervakning) knytas till det hydrologiska nätverket och då blir "Åtgärder i vatten" kompatibel med dessa.

Sammantaget anser SMHI att den föreslagna databasstrukturen bör modifieras något. Det ger stora fördelar att ha samma struktur på informationen om både påverkan och åtgärder. Idag finns ingen systematisk struktur för påverkan men i Norge beskrivs exempelvis hydromorfologisk påverkan i följande kategorier:

1. Utmed vattendragen (longitudinell konnektivitet),
2. På tvärs med vattendragen (lateral konnektivitet),
3. I själva vattendragsfåran (biotop),
4. Hydrologi och vattenföring (hydrologisk regim),
5. Övrig påverkan

En liknande kategorisering skulle kunna tillämpas i "Åtgärder i vatten", men i så fall behöver den kompletteras med kategorier som "biomanipulering" och "marin biotopvård", alternativt låta dessa ingå i "övrigt" ovan.

SMHI anser även att förvaltningsplanen för "Åtgärder i vatten" bör inbegripa en process där man säkerställer att information om åtgärder regelbundet förs över till SMHIs hydrologiska modeller, förslagsvis på årlig basis. På detta sätt skulle SMHIs beräkningar uppdateras med de åtgärder som genomförts och ge flödesinformation som bättre överensstämmer med verkligheten. Det är framförallt information om åtgärder i kategorin "Hydrologisk regim" som är viktig att föra över till modellerna, men även information om åtgärder i kategorin "Konnektivitet".

Stf Avdelningschef Bernth Samuelsson har beslutat i detta ärende som beretts av Niclas Hjerdt.

För SMHI

Bernth Samuelsson
Stf Chef Avdelning Samhälle och säkerhet